

Tato všeobecná část zabývá se ve 23 paragrafech pojmem práva berního a jeho vědeckým vývojem a speciálně berním právem československým, právními prameny, zásadami výkladu norem berních, literaturou a judikaturou.

Autor vykládá pojem daně v právu berním, o soustavě berní. K odřadu jednajícímú o vzniku účinků berní obligace připojuje se šetření o podmětu a předmětu daně resp. základu pro vyměřování, o osobním a věcném ručení a berním osvobození. Po vsunutí paragrafů o čase, místních mezích zákonů berní a sazbě berní doplňují se výklady o osudu berní obligace zánikem závazků berních.

Řízení daňové ve svých základních zásadách jest vyloženo v paragrafech o správě berní, zásadách berního řízení správního, prostředcích opravných, navrácení v předešlý stav, obnově a zmatcích v berním řízení, vrácení dávek a vymáhání daní. Končí se výkladem o zásadách berního práva trestního.

Již titulem snaží se Funk dospěti k jednotné terminologii, a tato snaha vyniká také v celém zpracování. Bylo by si jen přáti této jednotnosti, jež tu vlastně již — aspoň do určité míry — byla od dob Bráfových, ale řadou nových literárních zjevů byla pomíjena, sdílejíc ostatně osud velmi mnohého moderního přehodnocování starých hodnot změnou terminologie. K této logické terminologii dochází Funk zejména použitím výsledků své práce ve finanční vědě, a proto také velmi často shledáváme se před výkladem právním s výkladem finančnėvědeckým. Souvislost této práce jest jen na prospěch věci.

Sám pragmatický výklad, všímající si značnou měrou literatury a judikatury, ukazuje jasně posud panující roztržštěnost a mnohotvárnost daňových předpisů, takže časem vedle tendence unifikace shledáváme se přímo s partikularismem departementů a sekcí. Funk sám již dříve proti tomuto nezdravému zjevu bojoval, zejména ve snaze po vydání analogického předpisu říšskoněmecké »Reichsabgabenordnung« a ve své práci v ministerstvu pro sjednocení zákonodárství.

Nepouštím se zde do rozboru jednotlivostí podotýkaje pouze, že autor zpravidla přesně a střízlivě hodnotí a vykládá pozitivní předpisy. Práce jest cenná a záslužná. Drachovský.

Zprávy.

Oslavy stoletého výročí narození univ. prof. JUDra Antonína Randy. Na den 8. července t. r. připadlo stoleté výročí narození Antonína Randy, kdysi profesora práva občanského, jakož i práva obchodního a směnečného na pražské universitě. Nákladem právnické fakulty Karlovy university byl k tomuto dni vydán za redakce univ. prof. JUDra Jana Krčmáře, nyní ministra školství a národní osvěty, Jubilejní Památník, na němž se zúčastnili četní zahraniční i domácí profesori a pěstitelé oborů Randou zastupo-

vaných. Vedle Jubilejního Památníku byl vydán péčí a nákladem vnuka Randova, Dra Ing. Otakara Kruliše-Randy, seznam dochovalé korespondence z Randovy pozůstalosti. Dne 28. září t. r. bylo oslaveno uvedené výročí zasazením pamětní desky Randovi na gymnasiu v Klatovech, kde studoval. Dne 11. října t. r. promluvil v československém rozhlasu o významu Randově univ. prof. JUDr. Bedřich Andres. Universita Karlova a vědecká veřejnost československá oslavila význam Randův dne 16. října t. r. universitní slavností, jež byla notifikována všem universitám. Slavnostním řečníkem byl, stejně jako v Klatovech, ministr školství a národní osvěty univ. prof. JUDr. Jan Krčmář. Vedle něho promluví rektor university Karlovy profesor JUDr. Josef Drachovský, děkan právnické fakulty profesor JUDr. Vilém Funk, dále president České akademie věd a umění Dr. h. c. J. B. Foerster, předseda Královské české společnosti nauk, profesor PhDr. Josef Janko, starosta Právnické jednoty prof. JUDr. Karel Hermann-Otavský, zástupce Jednoty založen, jakož i vnuk Randův, Ing. Ivo Kruliš-Randa. Oslavy Randova jubilea mají ohlas i jinde, především na universitě Masarykově v Brně a na universitě Komenského v Bratislavě, za hranicemi pak zejména v Jugoslavii. K uctění památky Randovy bude postavena socha Randova na balustrádě právnické fakulty Karlovy university.

Pamětní deska prof. JUDru Karlu Kadlcovi. V Přehořově u Soběslavi konala se dne 30. září pietní slavnost odhalení pamětní desky prvnímu historiku slovanského práva, prof. JUDru Karlu Kadlcovi, zemřelému v roce 1928. Deska byla zasazena na jeho rodném domě péčí žáků a přátel zesnulého. Slavnosti zúčastnili se četní hosté z Prahy, zástupci úřadů a škol z okolí, žactvo učitelského ústavu ze Soběslavi, různé spolky, delegáti sousedních obcí a j. Slavnost byla zahájena Smetanovým sborem »Sláva Tobě«, který zapěli žáci pedagogia soběslavského, načež po uvítání přítomných p. starostou Šedivým promluvil úvodní slovo profesor soběslavského ústavu Eugen Neuman, po němž měl řeč o životním díle Kadlcově univ. prof. Dr. T. Saturník. Další projevy učinili rektor university Karlovy prof. Dr. Drachovský, za Komenského universitu v Bratislavě prof. Dr. Horna, za Národní Museum ředitel Dr. Volf, za ruskou právnickou fakultu Dr. Terebnij, za město Prahu a soběslavské rodáky odb. učitel Machula a řed. Svačina. K slavnosti došlo též množství písemných projevů, mezi nimi též od ministra školství Dr. Krčmáře. Po projevech převzal starosta Šedivý desku do správy obce, načež syn zesnulého Dr. Vladimír Kadlec poděkoval jménem rodiny za poctu jeho otci prokázanou a slavnost skončena čl. hymnami. Deska má prostý nápis, že v domě se narodil historik slovanského práva prof. JUDr. Karel Kadlec, datum narození a úmrtí, k čemuž jsou připojena slova »Žil pravdě a národu«.

XXXVIII. konference International Law Association (I. L. A.) konala se v Budapešti v Královské akademii věd od 6.—10. září t. r. Zasedání konference bylo zahájeno dne 6. září 1934 ministrem spravedlnosti Andorem Lázárem, čestným předsedou konference, za přítomnosti delegátů z 24

států a čelných představitelů veřejného života maďarského. Předsedou konference byl zvolen druhý prezident nejvyššího soudu maďarského Dr. Istvan Oswald. Na konferenci přihlásili se účastníci, kromě z Maďarska, z 23 zemí: Rakouska, Belgie, Bulharska, Československa, Gdanska, Dánska, Francie, Řecka, Německa, Velké Britanie, Lotyšska, Malty, Holandska, Norska, Polska, Rumunska, Španělska, Švýcarska, Turecka, Spojených států a Jugoslavie. Zvláště početné byly delegace z Rakouska, Německa a Velké Britanie.

Československé sdružení pro mezinárodní právo bylo zastoupeno trojčlennou delegací, již tvořili: univ. prof. Dr. jur. Bedřich A n d r e s, doc. Dr. jur. Vladimír V o c h o ě a Dr. jur. Jaroslav Ž o u r e k. Mimo tyto delegáty zúčastnili se konference z Československa advokát Dr. Otto G e l l n e r, Dr. Walter W o h r y z e k a Ing. S c h m o l k a, patentní zástupce.

Pracovní program konference týkal se z větší části otázek mezinárodního práva soukromého a z menší části otázek mezinárodního práva veřejného.

A. Mezinárodní právo soukromé.

V oboru mezinárodního práva soukromého jednáno bylo o těchto materiích:

I. Ochrana známek a firmy. Jménem výboru pro ochranné známky podán byl sekretářkou výboru Dr. H. Katzovou z Berlína referát, který vylíčil nynější stav otázky. Po debatě bylo usneseno zdržeti se prozatím definitivního rozhodnutí a pověřiti výbor dalším studiem. Mimo to pak byl výbor pověřen vypracovati pro příští konferenci zprávu o těchto otázkách: a) Rozhodný význam stejně znějících slov odlišného obsahu v různých jazycích; b) otázka poskytování právní pomoci při zneužití značek zboží; c) otázka, zda při mezinárodní ochraně obchodních styků v tomto oboru lze připustiti zásadu priority a do jaké míry; d) jak dalece lze činiti v obchodním styku rozdíl mezi občanským a čistě obchodním jménem.

II. Vzorná rozhodčí doložka v soukromém právu. Návrh této vzorné doložky byl vypracován francouzskou odbočkou I. L. A. za předsednictví Pavla Govare-a. Pro jeho nepřítomnost debata odložena na příští kongres.

III. Zlatá a valutová doložka ve smlouvách. Referát o této velmi aktuální otázce byl vypracován maďarskou odbočkou I. L. A. a odpovídá na otázku, je-li správné či nikoli omezovati smluvní volnost v tomto oboru v zájmu státním. Bylo schváleno několik zásad žádajících zejména, aby v oboru vztahů mezinárodní povahy byla zajištěna smluvní svoboda pro obě strany tak, aby jim bylo umožněno ujednati splacení dluhu v kterékoli měně nebo ve zlatě a aby bylo umožněno splniti závazky uzavřené ve zlatě nebo cizí měně placením v měně ve smlouvě vymíněné. Konference nicméně připustila, že hospodářské postavení některých zemí mohlo by si vynutiti zastavení takového způsobu placení, že však v takovém případě jeví se žádoucím, aby věřitel měl právo volby mezi placením dluhů v domácí měně dlužníkově nebo poshověním s placením do doby, než omezující opatření budou odvolána.

IV. Mezinárodní právo konkursní. Referát podal Dr. C. de Wilde, profesor z Utrechtu. Na návrh referenta schválila konference referentem navržený a již na konferenci v Oxfordě (1932) zásadně schválený »Návrh úmluvy« (Draft Convention) o třech článcích. Současně bylo usneseno, že podrobný návrh úmluvy o mezinárodním právu konkursním, vypracovaný švýcarskou odbočkou I. L. A. za vedení Dra L. Jacota, přikazuje se výboru k dalšímu studiu. Činnost výboru byla pak k návrhu z debat vzestlému rozšířena také na soudní vyrovnání.

V. Mezinárodní právo kartelové. Tato otázka jako nehodící se dosud pro kodifikaci ani ve formě bilaterárních smluv byla ponechána nadále na denním pořadu konferencí.

VI. Státní příslušnost provdaných žen. Maďarská odbočka I. L. A. podala referát o této otázce, které dostalo se prvého jednotného řešení na panamerické konferenci v Montevideu v roce 1933. O referátě ani o resoluci v něm obsažené se nehlasovalo a otázka byla odložena na příští konferenci.

B. Mezinárodní právo veřejné.

I. Francouzská odbočka podala návrh na přijetí vzorné úmluvy, týkající se zřízení mezinárodních smíšených soudů pro věci soukromoprávní. Referát podal profesor La Pradelle. Podstata řečeného návrhu je tato: Vždy mezi dvěma státy byl by individuální smlouvou mezinárodní vytvořen stálý smíšený tribunál, skládající se ze tří členů, z nichž dva soudci národní jmenovaní stranami, a předseda jako třetí soudce jmenovaný společnou dohodou z příslušníků cizích mocností. Předseda i soudci jsou jmenováni na trvalo s výhradou stanovení věkové hranice. Řečený tribunál je příslušný pro tyto spory:

1. všechny spory občanskoprávní nebo obchodní povahy mezi příslušníky států smluvních, kteří nemají ani bydliště ani stálý pobyt v téže smluvní zemi.

2. Všechny spory občanskoprávní nebo obchodní povahy

a) mezi dvěma smluvními státy,

b) mezi jedním ze smluvních států a příslušníkem státu druhého.

3. Všechny spory vztahující se na aplikaci mezinárodních úmluv soukromého práva, které předvídají řešení těchto sporů mezinárodní instancí, aniž by ji blíže označily nebo zorganizovaly. Tribunál rozhoduje sám o své příslušnosti. Popírá-li jedna ze stran příslušnost tribunálu, rozhoduje tento nejprve o své příslušnosti. Proti tomuto rozhodnutí je opravný prostředek k témuž tribunálu, rozšířenému o dva další členy zvolené stranami. Tento návrh konference přijala, vypustivši některá ustanovení z navržené vzorné úmluvy, ač četné hlasy projevíly nespokojenost s tímto řešením, dávající přednost jedinému tribunálu mezinárodnímu a ač návrh nedostatečně bere zřetel na zkušenosti nabyté při fungování mezinárodních smíšených rozhodčích soudů (složení soudu, pravomoc rozhodovati o příslušnosti své s konečnou platností atd.).

II. Interpretace Kelloggova paktu. V plenární schůzi konference, již předsedal Dr. Manley Hudson, právní poradce vlády Spojených států amerických v otázkách týkajících se společnosti národů, přednesl referát generální sekretář I. L. A. Bewes. Provedena byla nejprve debata generální a pak debata speciální o interpretačním textu. Jméнем československé delegace ujal se slova Dr. Jaroslav Žourek a z textu řečeného paktu dovodil, že Pakt, který jest právtvornou smlouvou mezinárodní, prohlašuje implicitě použití ozbrojené moci jako prostředku národní politiky za mezinárodní delikt (zločin) ve smyslu práva trestního, že v důsledku toho stát, který podporuje tu smluvní stranu Paktu, jež se provinila porušením Paktu, je rovněž vinen porušením Paktu a že kvalifikováním útočné války jako zločinu mezinárodního byl dosavadní pojem války rozštěpen a institut neutrality z práva mezinárodního odstraněn. Po dlouhé a zajímavé debatě byl přijat konferencí velkou většinou výklad, který uznává, že Kelloggův Pakt je kolektivní právtvorná smlouva, která signatářům Paktu ukládá právní závazky, jichž se signatární státy nemohou zbaviti výpovědí nebo nezachovávaním, že stát, jenž hrozí, že se uchýlí k ozbrojenému násilí za účelem řešení mezinárodních neshod nebo sporů, je vinen porušením Paktu, že podporování státu Pakt porušujícího je rovněž porušením Paktu a že v případě porušení Paktu státy na konfliktu nezúčastněné nejsou vázány povinnostmi států neutrálních, jakož i, že je jim zakázáno uznati de jure územní nebo jiné výhody fakticky získané porušením Paktu. Konečně bylo též uznáno, že porušení Paktu zavazuje k náhradě škody způsobené některé ze smluvních stran nebo jejím příslušníkům.

Program byl zpestřen bohatou společenskou částí. Vedoucí národních delegací byli přijati říšským správcem Horthym. Československo na této recepci zastupoval univ. prof. Dr. Bedřich A n d r e s, vedoucí čl. delegace. Všichni účastníci konference byli pozváni na recepci vlády maďarské, zastoupené ministrem spravedlnosti Lázárem, dále na recepci při společné schůzi budapeštské advokátní komory a maďarského sdružení advokátů, pak na recepci starosty města Budapešti a na banket maďarského právníckého svazu v hotelu St. Gellért. Kromě toho pořádána byla výstava právnícké literatury maďarské a maďarských právníckých dokumentů, dále návštěva parlamentu a nejvyššího soudu, pak výlet autokarem do Egeru, Parádu, Mezökövesdu a konečně na rozloučenou večere s tancem na parníku plujícím po Dunaji. U příležitosti konference vydala maďarské odbočka I. L. A. velkou právníckou publikaci ve světových jazycích, do níž přispěli právníci ze všech oborů pojednáními o různých oborech maďarského práva. Konference byla opravdu zdařilá. Příští konference bude se konati v roce 1936 v Paříži.

Československá odbočka (Sdružení pro mezinárodní právo, Praha I.-901, právnícká fakulta) potřebuje finanční podpory z prostředků státních, aby mohla plniti všechny své úkoly, což je v eminentním zájmu státním.

Dr. jur. J. Žourek.

»Ochranné známky« a »Ochranné vzorky« jest název příruček obsahujících mimo doslovný text zákona v dnešním znění a texty mezinárodních úmluv z oboru živnostenského vlastnictví (v revisi haagské) i výklad nejdůležitějších ustanovení zákonných a obsáhlou dosavadní judikaturu, t. j. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, Nejvyššího soudu a ministerstva obchodu z doby po převratu (resp. i judikaturu předválečnou), dále řadu praktických porad a pokynů. V příručce »Ochranné známky«: žalobu na výmaz známky, žalobu zjišťovací a žalobu trestní, pro řízení u ministerstva obchodu i Nejvyššího správního soudu, pro postup řízení při zápisu známky, řadu formulářů, podání, řadu příkladů výmazu slovních známek i známek slovních uznaných za způsobilé k zápisu, příklady známek slovních a obrazových resp. kombinovaných, jež byly uznány za podobné. V příručce »Ochranné vzorky«: formuláře podání pro zápis a přepis vzorků, vzor plnomocenství atd. K oběma knížkám připojen je obsáhlý abecední rejstřík.

Autory příruček jsou: JUDr. Josef L a c h o u t, sekretář Obchodní a živnostenské komory v Praze a přednosta Zápisného úřadu známek a vzorků a JUDr. Josef H r a d e c k ý, sekretářský adjunkt této komory a ředitel Zápisného úřadu známek a vzorků.

Příručky tyto budou cennou pomůckou všem majitelům ochranných známek i vzorků i všem podnikatelům ze všech odvětví průmyslu, obchodu i živností, advokátům, pat. zástupcům, studujícím atd., protože ani před válkou ani po převratu nebylo u nás dosud vydáno české komentované dílo takovéhoho praktického rázu.